

1 Ve které z následujících vět není pravopisná chyba?

- A) Kořata se vyhřívaly na jarním sluníčku na návsi u rybníka.
- B) Z naší třídy jely na exkurzi do Paříže pouze Jana, Petra a Honza.
- C) Davy fanoušků na náměstí vítali vítěze z mistrovství světa v hokeji.
- D) Koně z naší stáje letos neztvřizili v žádném dostihu Velké pardubické.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–7

CO MOŽNÁ NEVÍTE O KROKODÝLECH

- (1) Krokodýli nemohou kousat, a proto polykají velké kusy potravy, **které** jim v žaludku pomáhají rozmělnit polknuté kameny.
- (2) I když se krokodýli zdají na souši nemotorní, **mnozí** dovedou na krátkou vzdálenost **vyvinout** značnou rychlost.
- (3) Ačkoli krokodýli patří mezi plazy, mají čtyřdílné srdce jako ptáci a savci. Komory však nejsou neprodyšně oddělené.
- (4) Protože krokodýli loví hlavně v noci, jejich oči mají podobně jako oči koček svislou zorničku, která se ve dne zužuje do úzké štěrbiny.
- (5) Způsob výběru partnera je u krokodýlů zatím málo prozkoumaný jev. Významnou roli patrně hraje vzájemná přitažlivost konkrétních jedinců. Velká část samic dává přednost jednomu samci.
- (6) Krokodýli jsou velmi starostliví rodiče. Samice kladou vajíčka, která zahrabávají na břehu, a pak svou snůšku po celou dobu inkubace střeží. S touto činností jim pomáhají i samci.
- (7) Mezi milovníky krokodýlů patří přírodovědec Steve Irwin. Chová v australské zoo několik těchto predátorů současnosti. Riskuje před zraky diváků téměř denně svůj život. S krokodýly hraje podivnou hru – odvážně je provokuje, láká na potravu a vždy v poslední chvíli uskakuje před jejich čelistmi. Krokodýli ho zřejmě považují za soka snažícího se obsadit jejich teritorium. Proto se ho pokaždé snaží zabít.

(ABC, www.ifauna.cz, upraveno)

2 Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu, zda se jedná o fakt (F), nebo pouze o domněnku (D):

max. 2 body

- 2.1 Chová v australské zoo několik těchto predátorů současnosti.
- 2.2 Způsob výběru partnera je u krokodýlů zatím málo prozkoumaný jev.
- 2.3 Významnou roli patrně hraje vzájemná přitažlivost konkrétních jedinců.
- 2.4 Krokodýli ho zřejmě považují za soka snažícího se obsadit jejich teritorium.

F	D
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

1 bod

3 Které z následujících slov je příslovečnou spřežkou?

- A) vždy
- B) denně
- C) pokaždé
- D) odvážně

1 bod

4 Které z následujících slov je odvozeno pomocí předpony, přípony i koncovky?

- A) potravny
- B) zorničku
- C) čtyřdílné
- D) oddělené

5

max. 3 body

- 5.1 Určete druh zájmena *keré* z první části výchozího textu.
- 5.2 Určete vid slovesa *vyvinout* z druhé části výchozího textu.
- 5.3 Určete pád, číslo, rod a vzor přídavného jména *mnozí* z druhé části výchozího textu.

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.
Odpovědi запиšte celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

6

1 bod

Které z následujících tvrzení neodpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu?

- A) Trávení potravy ulehčují krokodýlům kameny.
- B) Krokodýlí oči jsou přizpůsobeny nočnímu vidění.
- C) Krokodýlí srdce se nepodobá srdci ostatních plazů.
- D) Samice nakladou vajíčka a dále se o ně starají jen samci.

7

1 bod

Která z následujících možností může nahradit spojku *Ačkoli* v souvětí ve třetí části výchozího textu? Druh vedlejší věty i smysl souvětí musí zůstat zachován.

- A) Pokud
- B) Jelikož
- C) Jestliže
- D) Třebaže

8

1 bod

Která z uvedených možností obsahuje nesprávně užitý frazeologismus?

- A) Ve škole jsem byl dnes unavený. Spal jsem totiž jen na půl oka.
- B) Petrovi se velmi líbí dívka z 1. ročníku. Je do ní zamilovaný až po uši.
- C) Náš brankář Karel dnes na trénink nepřišel. Něco mu přeletělo přes nos.
- D) Po představení jsme šli do kavárny. Dali jsme si tam něco dobrého do zubů.

9 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Hlavně jsem ale nechtěla, aby mě někdo našel, třeba ten mámin chlap. Můj náhradní fotr.

B) V noci jsem si chodila k pumpě pro vodu a do zahrady pro jablka. A koupala se nahatá v řece.

C) Byla jsem schovaná v malém domku u výhybek, co v něm nádražáci skladují bordel. Starý cedule. Lopaty. Krabice.

D) Když jsem poprvé utekla z domova, bylo mi třináct. Hledali mě týden, a já přitom byla na nádraží, kousek od baráku, kde jsme bydleli.

E) A přes den poslouchala vlaky a představovala jsem si, kam jedou, a přála si nasednout a být najednou někde úplně jinde, ale nedokázala jsem se pohnout.

(J. Rudiš, Šťastné a veselé...)

9.1 _____

9.2 _____

9.3 _____

9.4 _____

9.5 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 10

Studenti našeho nižšího gymnázia navštívili po roce opět divadlo. Minulý čtvrtek dopoledne jsme v Domě kultury v Kroměříži shlédli představení místního divadelního souboru Maryša. Tato asi nejznámější hra bratrů Mrštíků byla poprvé na jeviště uvedena v Národním divadle v roce 1894. Kroměřížští studenti ocenili jak scénu, tak kostýmy a hudební složky, které jsou tvořeny živými muzikanty. Líbili se nám samozřejmě i herecké výkony Lízalovy dcery v podání Venduly Fialové a jejího milého Francka, kterého ztvárnil vynikající olomoucký herec Roman Vencel. Přestože se jedná o tragédii o nešťastné lásce, oběhují se na jevišti i komické scény, takže se naše děti i zasmály.

max. 4 body

10 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně:

Doporučení: Netipujte! Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 11–13

TEXT 1

Slezské lesy

Jste tak jak já, slezské lesy, mé lesy!
 Smutek se na kmen a koruny věsí,
 hledíte teskno a hledíte přísně,
 jak moje myšlenky, jak moje písně.
 Padá z vás jehličí v noci a v mlze,
 porobeného to národa slze.
 Padáte sekerou na rozkaz Vídně,
 hynete pomalu, hynete klidně.
 Mlčíte, hynete, smrkové moře,
 bez konce, bez konce, slezské vy hoře!

(P. Bezruč, Slezské písně)

TEXT 2

Hyperbola

V literatuře a rétorice se jako hyperbola, nadsázka či zveličení označuje záměrné přehánění skutečnosti s cílem zdůraznit subjektivní závažnost.

max. 2 body

11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá
 TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

- 11.1 V textu se vyskytuje oslovení.
 11.2 Text je lyrickou básní o deseti verších.
 11.3 První verš se rýmuje s druhým, třetí se čtvrtým.
 11.4 Kompozice textu je založena na protichůdném vyjádření.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

12 Které z následujících tvrzení vyplývá z výchozího textu?

1 bod

- A) Básník upozorňuje na znečišťování životního prostředí.
 B) Básník přirovnává slezské lesy k osudu slezského lidu.
 C) Básník prožívá šťastné chvíle uprostřed lesnaté krajiny.
 D) Básník varuje před nadměrným kácením slezských lesů.

13 Který z následujících veršů obsahuje hyperbolu?

1 bod

(Při řešení úlohy vycházejte z definice uvedené v TEXTU 2.)

- A) Mlčíte, hynete, smrkové moře,
 B) Padáte sekerou na rozkaz Vídně,
 C) Padá z vás jehličí v noci a v mlze,
 D) Jste tak jak já, slezské lesy, mé lesy!

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 14–20

(1) Dveře **od pokoje** zívly na celé kolo. Jitka také, neboť zívání je nakažlivé a v neděli v devět ráno to není žádný hřích. Jinde se na zámčích otevírá v deset, reptala si Jitka pro sebe. U bráchy na Skalici taky. Ale naše matka říká: Co neuspíš před půlnocí, po půlnoci nedospíš. Pánajána, už tu vážně jsou? Sledovala autokar, jak stoupá Zámeckou **ulicí**. Pod zámkem zabočil doleva. Zůstal stát na dolním konci platanové **aleje**. Jestli je to Praha, **museli vyjet** před sedmou. Kamenice je velká asi jako díra po granátu, říká Lída Bachová, autorka obrazové publikace Kamenice, perla Pobystří.

(2) Turisté vystoupili a hrnuli se alejí. Couvla do průjezdu, aby nemysleli, že je vyhlíží. „Už jde první várka. V kolik ty lidi vstávali, aby viděli Kamenici *****“ zavrčela směrem ke skleněné kukani. Paní Zemánková schovala pletení a přitáhla si rukou barevné bločky vstupenek. „Ty si dnes nějak pospíšili,“ podivila se. Tohle říká pokaždý, myslala si Jitka popuzeně. Jako naše máma: Ranní ptáče dál doskáče nebo: Kdo šetří, má za tři. Nebo náš táta: Zámek, to je starost, odpovědnost a práce. Všichni pořád to samé. Katastrofální otrava. Mávla rukou, protože jí už to koneckonců může být jedno. Ona odtud vypadne. A brzy. Při té myšlence se usmála.

(I. Borská, Trubadúři a ztracená švadlenka, upraveno)

1 bod

14 Které z následujících interpunkčních znamének patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) tečka
- B) čárka
- C) otazník
- D) dvojtečka

1 bod

15 Které z následujících tvrzení o větných členech je pravdivé? (Posuzované výrazy jsou v textu zvýrazněny tučně.)

- A) Výraz **ulicí** je předmět.
- B) Výraz **aleje** je příslovečné určení místa.
- C) Spojení **museli vyjet** je přísudek jmenný se sponou.
- D) Předložkový výraz **od pokoje** je přívlastek neshodný.

max. 2 body

16 Vypište z první části výchozího textu spojky souřadící. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

max. 2 body

17 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

	A	N
17.1 Druhá část výchozího textu obsahuje alespoň jedno přísloví.	☐	☐
17.2 První část výchozího textu obsahuje alespoň jedno homonymum.	☐	☐
17.3 První část výchozího textu obsahuje alespoň jedno slovo složené.	☐	☐
17.4 Druhá část výchozího textu obsahuje alespoň jeden citově zabarvený výraz.	☐	☐

1 bod

18 Ve které z následujících možností nelze první slovo z dvojice nahradit druhým tak, že význam výchozího textu zůstane zachován?

(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm podtrženo.)

- A) várka – skupina
- B) hřích – poklesek
- C) nakažlivé – přenosné
- D) katastrofální – tragická

max. 2 body

19

19.1 Vypište z první části výchozího textu personifikaci.

19.2 Vypište z první části výchozího textu přirovnání.

1 bod

20 Které z následujících tvrzení vyplývá z informací uvedených ve výchozím textu?

- A) Jitka prodává turistům vstupenky.
- B) Autobus turistům zastavil přímo před zámkem.
- C) Kamenice je malá obec, která nemá návštěvníkům co nabídnout.
- D) Prohlídky na zámku v Kamenici začínají v neděli o hodinu dříve než na jiných zámcích.

1 bod

21 Která z následujících vět je napsána pravopisně správně?

- A) Spím na velmi tvrdé matraci, tak si dnes jdu koupit nějakou měkší.
- B) Švédové si od kratčí pracovní doby slibují zvýšení produktivity práce.
- C) Moje babička vždy říkávala, že sladší než med je jen hluboký spánek.
- D) V roce 1959 patřila k nejsušším místům u nás obec Skryje na Rakovnicku.

1 bod

22 Které z následujících tvrzení o slovech *kmen* a *koruny* je pravdivé?

- A) Jsou to antonyma.
- B) Jsou to synonyma.
- C) Jsou to slova jednoznačná.
- D) Jsou to slova mnohoznačná.

max. 4 body

23

Přiřadte k vedlejším větám tučně zvýrazněným v jednotlivých souvětích (23.1–23.4) jejich příslušný druh (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou využity.)

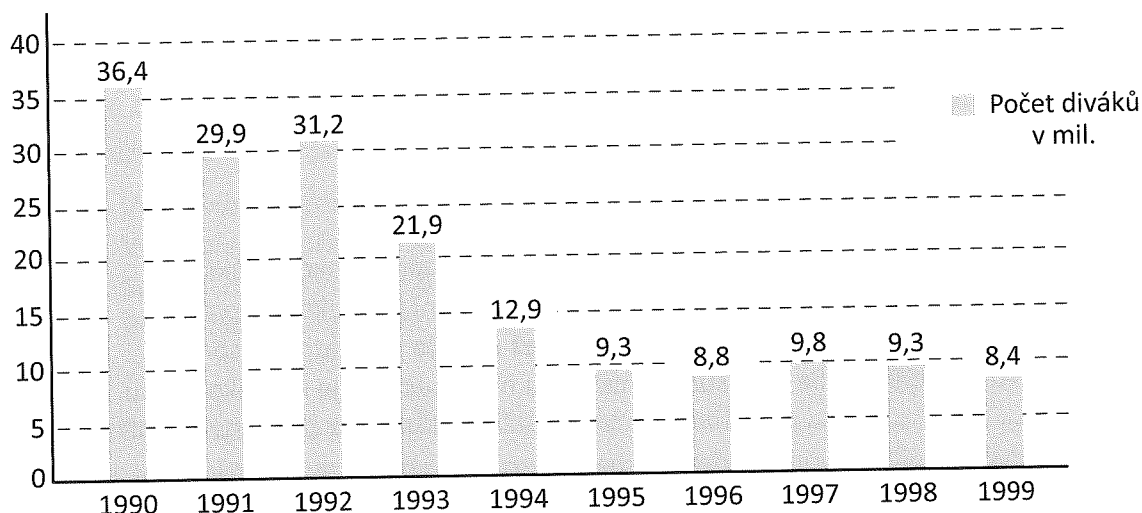
- 23.1 Velké společnosti vypalují pralesy, **aby získaly zemědělskou půdu.** _____
- 23.2 Satelitní snímky pomáhají vědcům sledovat, **jak rychle deštné pralesy mizí.** _____
- 23.3 Eukalyptové stromy v Austrálii vzplanou snadno, **protože jejich kůra obsahuje vysoce hořlavé látky.** _____
- 23.4 Odhozená hořící zápalka může způsobit nedozírné následky, **i když velké množství požárů je založeno úmyslně.** _____

(N. Barber, Požáry a povodně, upraveno)

- A) vedlejší věta předmětná
 B) vedlejší věta přívlastková
 C) vedlejší věta příslovečná účelová
 D) vedlejší věta příslovečná příčinná
 E) vedlejší věta příslovečná způsobová
 F) vedlejší věta příslovečná přípustková

VÝCHOZÍ GRAF K ÚLOZE 24

Návštěvnost kin v letech 1990–1999

max. 2 body

24

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi v grafu (A), nebo ne (N):

- 24.1 Návštěvnost kin v letech 1995 a 1998 byla stejná.
 24.2 V letech 1992 až 1996 návštěvnost kin stále klesala.
 24.3 Nejmenší počet diváků zaznamenala kina v roce 1996.
 24.4 První tři posuzované roky vykázaly rekordní návštěvnost.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–28

(1) Na plážích nedaleko britského města Plymouth se naskytla zdejším obyvatelům neobvyklá podívaná. Moře zde vyplavilo žraloka krokodýlího, který nejčastěji žije v tropických oblastech. Za nálezem stojí Steven Greenfields. „Na místní pláži chodím s rodinou pravidelně, ale nic takového jsme tu nikdy neviděli,“ sdělil novinářům. „Bylo jasné, že je to žralok.“

(2) „Tento druh jsme v Británii nikdy nezaznamenali. Běžně ho nalezneme například v hlubokých vodách u Brazílie a Austrálie, v noci se při lovu odváží i do mělkých vod,“ sdělil kurátor National Marine Aquarium James Wright. Dodává, že ho nález překvapil i kvůli tomu, že v Británii letos panuje neobvykle krutá zima. Zdejší vody jsou *****, proto prý mohl nalezený žralok uhynout. Zároveň apeluje na všechny obyvatele Británie, aby jakékoli další nálezy tohoto druhu žraloka okamžitě nahlásili, protože se jedná o cenný materiál pro vědecká zkoumání.

(3) Přesouváním rybích druhů směrem k pólům je v posledních letech stále častějším jevem kvůli zvyšující se teplotě vody moří a oceánů. Do problémů se podle ochránců může tento druh žraloka dostat zejména kvůli tomu, že často končí v sítích rybářů jako takzvaný vedlejší úlovek. Zraněné zvíře následně uhynie buď na palubě rybářské lodi, nebo po vhození do moře.

(www.zpravy.idnes.cz, upraveno)

1 bod

25 O které z následujících možností se píše ve výchozím textu?

- A) jak se žralok krokodýlí dostal k plážím Plymouthu
- B) proč nález žraloka krokodýlího jeho objevitele překvapil
- C) proč mají Britové hlásit případné nálezy žraloka krokodýlího
- D) jak je možné žraloka krokodýlího chránit před ohrožením rybáři

26

max. 3 body

26.1 Vypište z první části výchozího textu dvě přídavná jména souznačná.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

26.2 Najděte ve třetí části výchozího textu slovo zapsané v chybném tvaru a napište je ve správném tvaru.

27 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****)
ve výchozím textu?

1 bod

- A) hluboké
- B) znečištěné
- C) velmi teplé
- D) poměrně chladné

28 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje
několikanásobný větný člen?

1 bod

- A) aby jakékoli další nálezy tohoto druhu žraloka
- B) na plážích nedaleko britského města Plymouth
- C) jedná se o cenný materiál pro vědecká zkoumání
- D) například v hlubokých vodách u Brazílie a Austrálie

max. 3 body

29

Přiřadte k jednotlivým textům (29.1–29. 3) možnost (A–E), která nejlépe vystihuje charakter příslušného textu:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou využity.)

- 29.1 **Zemětřesení** je náhlý pohyb zemské kůry, vyvolaný uvolněním napětí – např. z neustálých pohybů zemských desek – podél zlomů. Větší zemětřesení se proto obvykle vyskytují v těch oblastech světa, kterými významné zlomy procházejí. (...)
- 29.2 **Natírání oken.** Nevzhledná okna můžete vylepšit nátěrem. Nejprve rám pečlivě omyjte teplou vodou s přídavkem čistícího prostředku. Potom gumové lišty a sklo polepte lepicí páskou. Pomocí úzkého štětce nalakujte nejdříve rohy a menší plochy základním lakem. Větší plochy natírejte širším štětcem. (...)
- 29.3 **Pět medailí! Lyžařka Kmochová zazářila na MS neslyšících.** Dvě zlaté a tři stříbrné medaile získala Tereza Kmochová na mistrovství světa neslyšících alpských lyžařů. V rakouském Innerkremsu vyhrála šestadvacetiletá závodnice slalom a obří slalom, druhá skončila ve sjezdu, super-G a superkombinaci. (...)

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) zpráva
- B) výklad
- C) oznámení
- D) charakteristika
- E) popis pracovního postupu

30

Která z následujících vět je napsána pravopisně správně?

1 bod

- A) Kdosy se v noci potuloval kolem susedovy vily.
- B) S mími kamarády si Petr ani Pavel vůbec nerozumějí.
- C) Děti malují motýly a ptáčky barvami na okna zcela samy.
- D) Obětavý rodiče s učiteli připravují pro žáky vánoční besídku.